

		СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ»	
Галузь знань		28 «Публічне управління та адміністрування»	
Спеціальність		281 «Публічне управління та адміністрування»	
Освітньо-професійна програма		«Публічне управління та адміністрування»	
Освітній рівень		другий (магістерський)	
Форма навчання		денна	
Кафедра		державного управління і місцевого самоврядування	
Викладачі	Крушельницька Таїсія Анатоліївна , д.держ.упр., професор, професор кафедри державного управління і місцевого самоврядування Матвеєва Ольга Юріївна , к.держ.упр., доцент Доцент кафедри державного управління і місцевого самоврядування Савостенко Тетяна Олександрівна , к.е.н., доцент Доцент кафедри державного управління і місцевого самоврядування		
Профайли викладачів	http://www.dridu.dp.ua/institut/kafedra/erep.htm (сторінки у презентації кафедри)		
Контактний тел.	(056) 794-58-21, к. 302		
E-mail:	t.kru@dridu.dp.ua , matveeva@dridu.dp.ua , liudmyla.pavlenko@dridu.dp.ua		
Сторінка у Google class	https://classroom.google.com/		
Консультації	<i>Очні консультації:</i> 2 години, із розкладом можна ознайомитися на кафедрі (к. 410) <i>Он лайн- консультації:</i> https://classroom.google.com/		

АНОТАЦІЯ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Ресурсне забезпечення розвитку територій» є система суспільно-економічних відносин щодо розвитку публічного управління щодо управління ресурсами територіальних громад на основі застосування сучасних методів визнання, оцінки, підходів до експлуатації і обігу ресурсів.

Під час вивчення цієї дисципліни Ви ознайомитеся із сутністю публічного управління та актуальними проблемами його реформування в Україні і світі; дізнаєтеся про підходи та інструменти реалізації управління процесами ресурсного забезпечення розвитку територій; опануєте основи функціонування smart-міста. Також у вас буде можливість ознайомитися та розвинути навички забезпечення якості публічних послуг; продемонструвати *навички* оцінки впливу певного ресурсу на розвиток територіальної громади та діяльності органів публічного управління і громадського моніторингу щодо ефективності ресурсного забезпечення.

Дисципліна	вибіркова
Кількість кредитів / Кількість змістових модулів	4 / 2
Рік підготовки / Семестр	1-й/2-й
Загальна кількість годин	120
Лекції / Практичні / Семінарські / Самостійної робота, годин	16 / 18 / 4 / 82
Індивідуальне завдання, годин	12
Вид контролю	Диференційований залік

1. Мета навчальної дисципліни

формування у слухачів розуміння сутності ресурсного забезпечення розвитку території та основних векторів раціонального ресурсокористування в умовах обмеженості ресурсів.: ЗК 01,04,05,07,10; СК 01,07,09,12,13.

2. Очікувані результати навчання та оцінювання їх досягнення

Результат навчання за дисципліною	Оцінювання результату
1. Продемонструвати розуміння термінології та сутності ресурсного забезпечення розвитку територій; вміння застосовувати на практиці основні підходи до його здійснення.	Під час проведення підсумкового тестування, презентації та захисту результатів ІТП, обговорення під час проведення семінарських занять (семінарські заняття №1 та 3)
2. .Продемонструвати розуміння змісту та сутності організаційно-правових та інституційних засад здійснення ресурсного забезпечення розвитку територій.	Під час презентації та захисту результатів ІТП, обговорення під час проведення семінарського заняття (№3).
2. Продемонструвати уміння визначати основні проблеми ресурсного забезпечення розвитку територій, зокрема, управління комунальною власністю, функціонування соціальної інфраструктури сільських територіальних громад, залучення потенційних джерел та механізмів фінансування місцевого соціально-економічного розвитку, управління соціальними ресурсами території та розробляти рекомендації щодо їх вирішення.	Під час проведення практичних (№1 – 4) та семінарських занять (№2-3), презентації та захисту результатів ІТП. Презентація результатів тренінгу щодо знання ресурсів своєї території «Знай свою громаду»
3. Продемонструвати вміння застосовувати навички аналізу демографічного, трудового та кадрового потенціалу території, соціально-економічних та екологічних чинників управління матеріальними та	Під час презентації та захисту результатів ІТП, семінарських занять (№1, 3).

нематеріальними ресурсами.	
4. Продемонструвати на практиці вміння застосовувати навички щодо формування в локальних територіальних спільнотах відносин заснованих на засадах взаємної довіри та відповідальності, створення позитивного іміджу території, формування соціального капіталу.	Під час проведення семінарських занять №2 – 3. Презентація результатів індивідуальної роботи «Обмін кращими практиками ефективного ресурсного забезпечення місцевого та регіонального розвитку»

3. Зміст дисципліни

Змістовний модуль 1.

Тема 1. Ресурси та ресурсне забезпечення розвитку територій.

Сутність понять «ресурси», «ресурсний потенціал», «ресурсне забезпечення». Ресурсний підхід до вивчення територій. Класифікації ресурсів. Методи дослідження ресурсного потенціалу територій.

Тема 2. Майнові ресурси територій.

Майно територіальної громади: поняття, структура, види. Поняття «комунальної власності». Нормативно-правові засади управління майновими ресурсами території. Порядок управління об'єктами (майном) спільної власності територіальних громад. Специфіка використання майна спільної власності територіальних громад.

Тема 3. Земельні ресурси.

Специфіка земельних ресурсів. Земельні відносини на рівні територіальних утворень. Зарубіжний досвід регулювання земельних відносин органами місцевого самоврядування та можливості його застосування в Україні. Екологічні та соціальні детермінанти регулювання земельних відносин органами місцевого самоврядування. Плата за землю. Земельний кадастр. Земельний моніторинг.

Тема 4. Механізми управління розвитком місцевої інфраструктури.

Особливості місцевої інфраструктури. Управління розвитком місцевої інфраструктури. Проблеми розвитку інфраструктури сільських територіальних громад. Способи розвитку місцевої інфраструктури. Компоненти й складові інфраструктури.

Тема 5. Фінансове забезпечення розвитку територій.

Поняття фінансових ресурсів території. Бюджетні та інвестиційні ресурси території. Організаційні та інституційні засади управління фінансовими ресурсами територіальної громади та регіону. Джерела та механізми фінансування місцевого соціально-економічного розвитку. Державно-приватне партнерство. Міжнародна технічна та донорська допомога. Проекти корпоративної соціальної відповідальності.

Змістовний модуль 2.

Тема 6. Людські ресурси територій.

Поняття людських ресурсів території та їх структура. Демографічний потенціал та його характеристика. Трудовий потенціал території. «Людський капітал». Територіальні утворення і проблеми зайнятості. Ефективна зайнятість як фактор розвитку території. Організаційні та інституційні засади управління людськими ресурсами території.

Тема 7. Кадрове забезпечення розвитку територій.

Поняття кадрових ресурсів територіальної громади та їх структура. Особливості кадрового забезпечення місцевого самоврядування. Проблеми кадрового забезпечення

об'єднаних територіальних громад. Організаційні та інституційні засади управління кадровими ресурсами територіальної громади.

Тема 8. Соціальний капітал як ресурс розвитку територій.

Поняття соціальних ресурсів територіальної громади та їх структура. Соціальний капітал та його сутність. Довіра. Відповідальність. Іміджеві аспекти забезпечення розвитку територій. Громадська участь. Соціальний діалог. Соціальне партнерство. Залучення громадськості до вирішення питань місцевого значення. Волонтерство. Краудсорсінг. Бюджет участі.

Тема 9. Інформаційні ресурси території. Інформаційне забезпечення територіального розвитку

Поняття інформаційних ресурсів територіальної громади та їх структура. Інформаційні бази та їх роль у діяльності органів місцевого самоврядування. Інформаційна діяльність територіальних громад. Роль інформації у забезпеченні сталого розвитку території.

Тема 10. Обмін кращими практиками ефективного ресурсного забезпечення місцевого та регіонального розвитку

Зарубіжний досвід вивчення, раціонального використання, збереження та нарощення ресурсного потенціалу території. Вітчизняні практики ефективного ресурсного забезпечення місцевого та регіонального розвитку.

4. Передумови вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є такі обов'язкові дисципліни: «Економіка та врядування»; «Міське самоврядування в системі публічного управління»; «Механізми забезпечення сталого розвитку територій».

Дисципліна вивчається паралельно із дисципліною «Стратегічне управління».

5. Політики курсу

Під час вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти мають дотримуватися Кодексу академічної доброчесності НТУ «Дніпровська політехніка», графіку відвідування занять та термінів виконання робіт поточного та підсумкового контролю.

6. Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин / макс. балів / 25% від підсумкової оцінки
Розроблення концепції проєкту зі створення муніципального (міжмуніципального) кластеру	4 (5%)
Майнові ресурси території. Створення «карти» методів управління комунальною власністю.	2(2%)
Механізми управління розвитком місцевої інфраструктури. Проведення тренінгу щодо знання ресурсів своєї території «Знай свою громаду»	4(5%)
Фінансове забезпечення територій. Здійснення ранжування ресурсів за фінансовою значущістю	2(3%)
Людські ресурси. Ділова гра «Конкурсний відбір»	4(5%)
Соціальний капітал як ресурс розвитку територій. Складання інструментів громадської активності	4(3%)
Інформаційні ресурси території. Інформаційне забезпечення територіального розвитку. Робота з онлайн-платформами донорів	2(2%)

7. Теми семінарських занять

Назва теми / вимоги щодо оцінювання	Кількість годин/ макс. балів / 40% від підсумкової оцінки
Презентація результатів індивідуальної роботи «Кращі практики ефективного ресурсного забезпечення місцевого та регіонального розвитку» Здійснюється оцінювання як безпосередньо викладачем, так і колегіально (командами): викладач – макс. 80 балів; peer-assessment – макс. 20 балів.	4 / 100 (40 %)

8. Самостійна робота

Назва теми	Кількість годин
Ресурсний підхід до вивчення територій. Класифікації ресурсів. Методи дослідження ресурсного потенціалу територій. (зм.мод. 1 тема 1)	4
Нормативно-правові засади управління майновими ресурсами території. Порядок управління об'єктами (майном) спільної власності територіальних громад. (зм.мод. 1 тема 2)	4
Зарубіжний досвід регулювання земельних відносин органами місцевого самоврядування та можливості його застосування в Україні. Екологічні та соціальні детермінанти регулювання земельних відносин органами місцевого самоврядування. Земельний моніторинг. (зм.мод. 1 тема 3)	4
Проблеми розвитку інфраструктури сільських територіальних громад. Способи розвитку місцевої інфраструктури. (зм.мод. 1 тема 4)	4
Організаційні та інституційні засади управління фінансовими ресурсами територіальної громади та регіону. Джерела та механізми фінансування місцевого соціально-економічного розвитку. Державно-приватне партнерство. Міжнародна технічна та донорська допомога. Проєкти корпоративної соціальної відповідальності. (зм.мод.1 тема 5)	4
Територіальні утворення і проблеми зайнятості. Ефективна зайнятість як фактор розвитку території. Організаційні та інституційні засади управління людськими ресурсами території. (зм.мод.2 тема 6)	4
Поняття кадрових ресурсів територіальної громади та їх структура.	4

Особливості кадрового забезпечення місцевого самоврядування. Проблеми кадрового забезпечення об'єднаних територіальних громад. Організаційні та інституційні засади управління кадровими ресурсами територіальної громади. (зм.мод.2 тема 7)	
Іміджеві аспекти забезпечення розвитку територій. Громадська участь. Соціальний діалог. Соціальне партнерство. Залучення громадськості до вирішення питань місцевого значення. Волонтерство. Краудсорсінг. Бюджет участі. (зм.мод.2 тема 8).	4
Інформаційна діяльність територіальних громад. Роль інформації у забезпеченні сталого розвитку території. (зм.мод.2 тема 9)	4
Зарубіжний досвід вивчення, раціонального використання, збереження та нарощення ресурсного потенціалу території. Вітчизняні практики ефективного ресурсного забезпечення місцевого та регіонального розвитку. (зм.мод. 2 тема 10)	4
Усього годин	40

9. Індивідуальне завдання

Тема	Завдання	Критерії оцінювання
Вионання творчого завдання «Кращі практики ефективного ресурсного забезпечення місцевого та регіонального розвитку»	На прикладі окремої території (село, селище, місто, регіон) і на її прикладі проаналізуйте наявність одного з ресурсів (будь-якого, на вибір), стан та ефективність його використання, визначте проблеми (коли є), розробіть рекомендації щодо їх вирішення. Допускається застосування як кількісного, так і якісного аналізу проблеми. Вибір території та ресурсу слухач здійснює самостійно з урахуванням: місця роботи або проживання, свого особистого професійного та життєвого досвіду, професійних, наукових та особистих інтересів, перспектив професійного зростання, тощо. При розробці рекомендацій доцільно використовувати вітчизняний та світовий досвід вирішення подібних проблем (з обов'язковим посиланням), або власні напрацювання, особисті висновки та пропозиції. Роботу слід оформити як аналітичну записку	– викладач – макс. 80 балів (коректність розроблення матеріалу (50), оригінальність (5), якість презентації (5) та відповідей на запитання (20)); – peer-assessment – макс 20 (якість презентації (10) та відповідей на запитання (10)).

10. Методи контролю та розподіл балів, які отримують здобувачі вищої світи

Підсумкова оцінка з дисципліни «Управління проектами» складається з отриманого відсотку балів за результатами поточного контролю та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється за результатами участі в дискусіях та обговореннях проблемного навчального матеріалу та за результатами презентації командної роботи, включаючи індивідуальне завдання кожного члена команди, з розробки концепції проекту місцевого / регіонального розвитку, а саме:

- 30 % балів – за активність у опануванні навчального матеріалу та присутність не менш ніж 80 % навчальних занять;
- 40 % балів – за результати презентації та захисту командної роботи з розробки концепції проекту місцевого / регіонального розвитку.

Підсумковий контроль 30 % балів – диференційований залік (комп'ютерне тестування).

Шкала оцінювання

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
0-59	незадовільно

11. Методичне забезпечення

(бібліотека, е-банк навчально-методичних видань)

1. Управління фінансовими ресурсами та бюджетом територіальних громад : практичний посібник / О. Ю. Бобровська, Т. А. Крушельницька, О. Ю. Матвеева, М. М. Трещов, Л. Г. Шевченко; за заг. ред. Серьогіна С. М. – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. – 122 с.

2. Практичний посібник з питань формування спроможних територіальних громад / за заг. ред. : С. М. Серьогіна. – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. – С. 14-25. URL: http://www.dridu.dp.ua/biblioteka/doc/posibnyk_formuvannya_spromozhnykh_terytorialnykh_gromad.pdf.

3. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни «Сучасні фінансові інструменти розвитку територій» / Т. А. Крушельницька – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2019. – 40 с.

4. Крушельницька Т. А. Розробка методики оцінювання впливу децентралізації влади на формування інвестиційного профілю територій / О. Ю. Бобровська, Т.А. Крушельницька, А.Ю. Мунько // Аспекти публічного управління. – 2015. – № 5(19). С. 104–112.

12. Базова література

(бібліотека та е-банк навчально-методичних видань)

1. Берданова О. Ресурсне забезпечення регіонального та місцевого розвитку : матеріали до навч. курсу / О.Берданова. – Київ, 2014. – 37 с. – https://regionet.org.ua/files/05.RLD_Resource_Berdanova_Materials_UA.pdf

2. Борщ Г. А., Вакуленко В. М., Гринчук Н. М., Дехтяренко Ю. Ф., Ігнатенко О. С., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф., Юзефович В. В. Ресурсне забезпечення об'єднаної територіальної громади та її маркетинг: навч. посіб. / [Г. А. Борщ, В. М. Вакуленко, Н. М. Гринчук, Ю. Ф. Дехтяренко, О. С. Ігнатенко, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук, В. В. Юзефович] – К. : – 2017. – 107 с. – <http://www.slg-scoe.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/%D0%A0%D0%B5%D1%81%D1%83%D1%80%D1%81%D0%BD%D0%B5-%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%9E%D0%A2%D0%93.pdf>

3. Потенціал розвитку територій: методологічні засади формування і нарощення : монографія / О. Ю. Бобровська, Т. А. Крушельницька, М. А. Латинін [та ін.]; за заг. ред. д. держ. упр., проф. О. Ю. Бобровської. – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. – 362 с. – http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/monografii/monografiya_EREP_2017.pdf

4. Ресурсне забезпечення об'єднаної територіальної громади та її маркетинг : навч. посіб. / Г. А. Борщ, В. М. Вакуленко, Н. М. Гринчук [та ін.]. – Київ : – 2017. – 107 с.

5. Ресурсний потенціал регіону : навч. посіб. / авт.-упоряд. : М. К. Орлатий, С. А. Романюк, І. О. Дегтярьова [та ін.] ; за заг. ред. М. К. Орлатого. – Київ : НАДУ, 2014. – 724 с. - http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Navch_Posybniky/3c11f746-163b-4003-849a-2d9d85223a7a.pdf

6. Управління стратегічним розвитком об'єднаних територіальних громад: інноваційні підходи та інструменти : монографія / С. М. Серьогін, Ю. П. Шаров, Є. І. Бородін, Н. Т. Гончарук [та ін.] ; за заг. та наук. ред. С. М. Серьогіна, Ю. П. Шарова. – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2016. – 278 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Асоціація агенцій регіонального розвитку України. URL: narda.org.ua
2. Асоціація малих міст України. URL: ammu.com.ua
3. Асоціація міст України. URL: <https://www.auc.org.ua/>
4. Асоціація об'єднаних територіальних громад. URL: <https://hromady.org/>
5. Всеукраїнська асоціація сільських та селищних рад. URL: vassr.org
6. Всеукраїнська мережа фахівців і практиків з регіонального та місцевого розвитку. URL: <http://regionet.org.ua>
7. Децентралізація. URL: <http://decentralization.gov.ua>.
8. Міністерство розвитку громад та територій України. URL: <http://www.minregion.gov.ua>.
9. Національна академія державного управління при Президентові України. URL: academy.gov.ua
10. Ресурсний Центр зі сталого місцевого розвитку. URL: <https://rozvytok.in.ua>
11. Українська асоціація районних та обласних рад. URL: uaror.org.ua
12. Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні» DESPRO. URL: despro.org.ua